

EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS REĢIONĀLĀS
ATTĪSTĪBAS FONDS

VALSTS IZGLĪTĪBAS
ATTĪSTĪBAS AĢENTŪRA

Darba materiāls

Palīgmateriāls semināram.

(C) FIDEA SIA. Visas tiesības rezervētas.
Izmantojot šo materiālu atsauce uz FIDEA SIA obligāta.
otrdiena, 2011. gada 11. oktobris
Telefons: 67201360, e-pasts: fidea@fidea.lv
www.fidea.lv

Nr.1. Izmaksu pieskaitīšanas metode.

Pētniecības organizācijas ir aprēķinājusi, ka līgumpētījuma izpildei būs nepieciešamas 80.000 cilvēkstundas. Kopējās netiešās izmaksas līgumpētījuma periodā ir 320.000 LVL. Likme netiešo izmaksu iekļaušanai pašizmaksā $320.000/80.000 = 4\text{LVL}$ stundā. Saskaņā ar pētījuma darba laika uzskaiti institūcija ir patērējusi izpildei 78.000 stundas. Uz projekta izpildi attiecināmās netiešās izmaksas ir 315.000 LVL ($4\text{ LVL} * 78.000$).

Nr.2. ABC metode.

Izmaksu veids	Kopējās izmaksas	Izmaksu nesējs	Skaitis
Iekārtu uzstādīšana	105.000	Uzstādīšana	300
Produkta testēšana	300.000	Testi	1500
Komponentu piegāde un uzglabāšana	25.000	Komponentu pasūtījumi	500
Iekārtu nolietojums	400.000	Mašīnstundas	4000

Vispārējās netiešās izmaksas ir aprēķinātas 900.000 LVL gadā un tās attiecina uz kopējām darba stundām. Plānotais kopējo darba stundu skaits gadā 30.000 LVL. Paredzēts, ka līgumpētījumam būs nepieciešama 5 iekārtu uzstādīšanas, 20 testi, 30 komponentu piegādes, 200 mašīnstundas, 1500 cilvēkstundas.

Tiek aprēķinātas pieskaitījuma likmes:

- Vispārējās netiešās izmaksas $900.000/30000 = 30\text{LVL/stundā}$
- Iekārtu uzstādīšanas izmaksas $105.000/300 = 350\text{ LVL/1 uzstādīšana}$
- Produkta testēšanas izmaksas $300.000/1500 = 200\text{ LVL/1 tests}$
- Komponentu izmaksas $25.000/500 = 50\text{ LVL/1 piegāde}$
- Iekārtu nolietojums $400.000/4000 = 100\text{ LVL/1 stunda}$

Produkta pašizmaksas aprēķins:

- $1500 \times 30 = 45.000\text{ LVL}$ (vispārējās izmaksas)
- $5 \times 350 = 1.750\text{ LVL}$ (iekārtu uzstādīšanas izmaksas)
- $20 \times 200 = 4.000\text{ LVL}$ (testēšanas izmaksas)
- $30 \times 50 = 1.500\text{ LVL}$ (komponentu piegādes izmaksas)
- $200 \times 100 = 20.000\text{ LVL}$ (iekārtu nolietojums)

Nr.3. Pašizmaksas aprēķināšana, izmantojot abas metodes

Pētniecības organizācija veic divus projektus, kuru rezultātā tiek izgatavoti divu veidu projekta produkti. Saimnieciskās darbības projekta ietvaros tiek izmantotas vienas un tās pašas iekārtas un arī procesi ir līdzīgi. Par abiem projekta produktiem ir zināmi šādi dati:

	Produkts A	Produkts B	Kopā
Izgatavošanas apjoms (vienības)	5.000	7.000	-
Tiešais darba laiks uz vienu vienību	1	2	-
Mašīnstundas uz vienu vienību	3	1	-
Iekārtu regulēšana laika periodā (skaits)	10	40	50
Laika periodā pieņemtie pasūtījumi	15	60	75

Pētniecības Organizācijai šajā periodā ir radušās netiešās / vispārējās izmaksas, kas attiecas uz:

Iekārtu darbība	220.000 Ls
Iekārtu uzstādīšana	20.000 Ls
Pasūtījumu pieņemšana	45.000 Ls
Kopā	285.000 Ls

Pētniecības Organizācijai nepieciešams aprēķināt un sadalīt uz vienu izgatavoto vienību netiešās izmaksas.

Izmantojot tradicionālo pašizmaksas kalkulācijas metodi, jārikojas šādi:

- a. Zināms, ka produkta A izgatavošanai tiek patērētas 5.000 stundas (1h * 5.000), bet produkta B izgatavošanai 14.000 stundas (2h * 7.000), kas kopā sastāda 19.000 stundas.
- b. Var aprēķināt netiešo izmaksu pieskaitījuma likmi uz vienu stundu:
 - i) $285.000 : 19.000 = 15$ Ls uz vienu tiešā darba stundu.
- c. Pieskaitāmās vispārējās izmaksas ir šādas:
 - i) Produkts A 1h * 15 Ls = Ls 15 uz vienu vienību
 - ii) Produkts B 2h * 15 Ls = Ls 30 uz vienu vienību

Izmantojot uz darbības apjomu pamatotu pašizmaksas kalkulācijas metodi (ABC), Pētniecības organizācija rīkojas šādi:

- a. Izmantojot šo metodi, netiešās izmaksas pieskaita atbilstoši darījumu apjoma rādītājiem, kas ir:

(a) Produkts A	= 5.000 vienības * 3h	= 15.000 mašīnstundas
(b) Produkts B	= 7.000 vienības * 1h	= 7.000 mašīnstundas
(c)	Kopā	= <u>22.000</u> mašīnstundas
- d. Iekārtu darbības vispārējās izmaksas $220.000 : 22.000 =$ Ls 10 uz vienu mašīnstundu
- e. Iekārtu regulēšanas vispārējās izmaksas $20.000 : 50 =$ Ls 400 uz vienu ieregulēto iekārtu

Darba materiāls

Pašizmaksas aprēķināšana, izmantojot abas metodes

- f. Pasūtījuma pieņemšanas vispārējās izmaksas 45.000:75 = Ls 600 uz vienu pasūtījumu

Rezultātā netiešās izmaksas uz katra veida produkciju ir šādas:

	Aprēķins	Produkts A	Aprēķins	Produkts B
Iekārtu darbības vispārējās izmaksas	15.000*Ls10	150.000	7.000* Ls10	70.000
Iekārtu regulēšanas vispārējās izmaksas	10*Ls 400	4.000	40 * Ls 400	16.000
Pasūtījuma pieņemšanas vispārējās izmaksas	15 * Ls 600	9.000	60 * Ls 600	36.000
	Kopā	163.000		122.000
Izgatavošanas apjoms (vienības)	5.000			7.000
netiešās / vispārējās izmaksas uz vienu vienību		Ls 32,60		Ls 17,43

Nr.4. Uzdevums patstāvīgai rēķināšanai

Lūdzu, izvietojiet un sadaliet vispārējās izmaksas.

Izmaksu rašanās vietas un informācija ir šāda:

Izmaksu posteņi	Kopā LVL	Izmaksu rašanās vietas		Palīgdienesti (uzglabāšana, sagāde utt.) LVL
		Projekts A LVL	Projekts B LVL	
Netiešās algas	190	50	40	100
Tiešās algas	320	60	60	200
Izlietotie materiāli	100	30	20	50
Telpu noma	90			
Ēku apdrošināšana	10			
Elektroenerģija	20			
Apkure	20			
Iekārtu nolietojums	100			
<i>Cita informācija:</i>				
Iekārtu vērtība LVL	1 000	500	400	100
Elektroenerģijas patēriņš %	100	60	30	10
Platība m2	50 000	10 000	20 000	20 000

Atbilde:

Izmaksu posteņi	Kopā LVL	Projekts A	Projekts B	Palīgdienesti	Sadales pamatojums
Netiešās algas	190				
Tiešās algas	320				
Izlietotie materiāli	100				
Telpu noma	90				
Ēku apdrošināšana	10				
Elektroenerģija	20				
Apkure	20				
Iekārtu nolietojums	100				
Kopā:	850				

Uzdevums. Pašizmaksas aprēķināšana, izmantojot tradicionālo un ABC metodi

Nr.5. Uzdevums. Pašizmaksas aprēķināšana, izmantojot tradicionālo un ABC metodi

Pētniecības organizācija noslēdza līgumu par 3 jaunu zāļu produktu D,C, P izstrādi farmācijas kompānijai X.

Produkts	Stundas uz vienību		Materiāli	vienības
	Cilvēkstundas	Mašīnstundas	Cena par vienību	
D	½	1 ½	20	750
C	1 ½	1	12	1250
P	1	3	25	7000

Tiešās darba izmaksas ir 6 LVL stundā. Netiešās izmaksas ir sadalītas, izmantojot mašīnstundas. Pieskaitījuma likme 28 LVL par mašīnstundu..

Kopējās netiešās izmaksas ir 654 500 LVL un tālākajai analīzei tās tiek sadalītas pēc šādas proporcijas:

- Uzstādīšanas izmaksas 35%
- Iekārtu uzturēšanas izmaksas 20%
- Materiālu piegādes izmaksas 15%
- Uzraudzības/testēšanas izmaksas 30%

Kopējie aktivitāšu apjomi uz katru produktu par periodu ir šādi:

Produkts	Uzstādīšanu skaits	Materiālu piegādes	Uzraudzību/testu skaits
D	75	12	150
C	115	21	180
P	480	87	670
Kopā	670	120	1000

Atbilde

Tradicionālajai pašizmaksas aprēķināšanai:

	D (LVL)	C (LVL)	P (LVL)
Materiāli			
Darbs 6 LVL stundā			
Tiešās izmaksas			
Netiešās izmaksas 28 LVL par mašīnstundu			
Kopējās izmaksas			

ABC metode:

- Aprēķins pēc ABC metodes
- Kopējās mašīnstundas (nepieciešamas kā izmaksu nesējs iekārtu uzturēšanas izmaksām)

Produkts	Stundas uz vienību	Vienības	Kopējās stundas
----------	--------------------	----------	-----------------

Darba materiāls

Uzdevums. Pašizmaksas aprēķināšana, izmantojot tradicionālo un ABC metodi

D	1 ½	750	1125
C	1	1250	1250
P	3	7000	21000
Kopā mašīnstundas			23375

Kopējo netiešo izmaksu un aktivitāšu izmaksu uz vienību analīze:

Netiešo izmaksu veids	Izmaksu nesējs	%	Kopējās netiešās izmaksas	Aktivitāšu daudzums	Izmaksas/izmaksu nesējs
Uzstādīšana	Uzstādīšanu skaits				
Iekārtu uzturēšana	Mašīnstundas				
Materiālu piegāde	Piegāžu skaits				
Uzraudzība	Testu skaits				
Kopā		100	654000		

Kopējās netiešās izmaksas uz produktu vienību:

- A –aktivitāte
- I - izmaksas

Izmaksas	D		C		P		Kopā	
	A	I	A	I	A	I	A	I
Uzstādīšana								
Iekārtu uzturēšana								
Materiālu piegāde								
Uzraudzība								
Kopā		72213		98843		484444		

Izgatavotās vienības 750 1250 7000

Izmaksas uz vienību LVL LVL LVL

Kopējās izmaksas uz vienību:

	D (LVL)	C (LVL)	P (LVL)
Tiešās izmaksas (no (a))			
Netiešās izmaksas			
Kopā	117.95	100.07	100.21

Abu metožu rezultātā iegūto datu salīdzinājums

	D	C	P
Produktu vienības	750	1250	7000
Tradicionālās metodes netiešās izmaksas			
ABC netiešās izmaksas			

Nr.6. Uzdevums pastāvīgai rēķināšanai (rezerves uzd.)

Pētnieciskā organizācija veic divus pētījumus – A un B. Tai ir arī laboratorija, remonta iecirknis un instrumentu cehs. Lūdzu, aprēķiniet projektiem A un B vispārējo izmaksu pieskaitījumu likmi uz 1 mašīnstundu un pamatojiet vispārējo izmaksu sadales metodi

Izmaksu posteņi	Vispārējās izmaksas LVL	Pētījums A	Pētījums B	Laboratorija	Remontu iecirknis	Instrumentu cehs
Netiešās darba izmaksas	1 837	620	846	149	115	107
Darba uzraudzība	140					
Elektroenerģija	160					
Nomas maksa	280					
Dažādas izmaksas	112					
Iekārtu apdrošināšana	40					
Iekārtu nolietojums	20					
Kopā	2 589					

Cita informācija:

	Pētījums A	Pētījums B	Laboratorija	Remontu iecirknis	Instrumentu cehs
Aizņemtā platība m ²	1 000	2 500	1 100	600	400
Darbinieku skaits	30	50	10	20	30
Elektroenerģija kWh	60 000	30 000	3 000	15 000	12 000
Anaīžu pieprasījumu skaits	5 000	6 000	-	2 000	3 000
Remonta stundu skaits	8 000	9 000	-	-	6 000
Tehnoloģisko iekārtu vērtība	50 000	40 000	-	5 000	5 000
Instrumentu ceha stundu skaits	7 000	10 000	-	-	-
Mašīnstundu skaits	55 200	99 000			

Atbilde

Izmaksu izvietošana un sadale

Izmaksu postenis	Pamatojums	Kopā Ls	Projekts A	Projekts B	Laboratorija	Remonta iecirknis	Instrumentu cehs
Netiešās darba izmaksas	Izmaksu rašanās vieta	1837					
Darba uzraudzība	Darbi-nieku skaits	140					
Elektroenerģija	kWh	160					
Nomas maksa	Aizņemtā platība	280					
Dažādas izmaksas	Aizņemtā platība	112					
Iekārtu apdrošināšana	Iekārtu kopējā vērtība	40					
Iekārtu nolietojums	Iekārtu kopējā vērtība	20					
Kopā		2589					

Izmaksu pārdale

	Pamatojums	Projekts A	Projekts B	Laboratorija	Remonta iecirknis	Instrumentu cehs
Laboratorija	Anaīžu pieprasījumu skaits					
Remonta iecirknis	Remonta stundu skaits					
Instrumentu cehs	Instrumentu ceha darba stundu skaits					
Kopā:						
Mašinstundu skaits		55 200	99 000			
Pieskaitījumu likme LVL uz 1 mašinstundu						

Nr.7. Atsauces uz vadlīnijām PO finanšu uzskaites pilnveidei un izvirzītās prasības grāmatvedības politikai.

			Kritērijs	Apraksts	Pirmavots	Reference "Vadlīnijās PO finanšu uzskaites sistēmas pilnveidei"
1		A	Vai ir definētas un aprakstītas Pētniecības organizācijas (PO) darbības: saimnieciskās pamatdarbības, nesaimnieciskās pamatdarbības, un citas saimnieciskās darbības? Vai pastāv noteikta kārtība kādā PO pieņem lēmumu par katra pētījuma piederību darbības veidam (saimniecisks/ nesaimniecisks)?	Vai PO finanšu vadības un grāmatvedības politika nosaka:		
2	V		1.Darbības definēšana	viennozīmīgi definētas un ar piemēriem aprakstītas PO darbības kategorijas: 1) saimnieciskā pamatdarbība 2) nesaimnieciskā pamatdarbība un 3) cita saimnieciskā darbība?	Kopienas Nostādnes par atbalstu P&A&I, punkts 3.1.1.(2006/C323/01)	4.1. un 4.2. punkts
3	V		2. Iekļaušanas kārtība	vienotu kārtību un kritērijiem, kā PO pieņem lēmumu par katras aktivitātes/darbības piederību darbības veidiem (saimniecisks/nesaimniecisks) un atbilstoši šai kārtībai grāmatvedības politikā tiek aprakstītas darbības?		
4	V		3. Darbības nodalīšana	ka īstenotajām aktivitātēm/ projektiem un sniegtajiem pakalpojumiem tiek piešķirta piezīme – ar saimniecisko darbību saistīts un ar saimniecisko darbību nesaistīts projekts/pakalpojums/aktivitāte?	Kopienas Nostādnes par atbalstu P&A&I, punkts 3.1.1.(2006/C323/01)	4. punkts [47]
5	V		4. Pētījumu klasifikācija ¹	vienotu kārtību, kādā gan nesaimnieciskās pamatdarbības, gan arī saimnieciskās pamatdarbības pētījumi klasifikāciju trīs atšķirīgos veidos: fundamentālie pētījumi, rūpnieciskie pētījumu un eksperimentālā izstrāde?		4.1.punkts [50]

Darba materiāls

Atsauces uz vadlīnijām PO finanšu uzskaites pilnveidei un izvirzītās prasības grāmatvedības politikai.

6	F		5. Ierobežojošie kritēriji 5.1. Reinvestīcijas	saimnieciskās pamatdarbības projektos gūtie neto ieņēmumi tiek reinvestēti atpakaļ pamatdarbībā (saimnieciskajā un nesaimnieciskajā)? nesaimnieciskajā pamatdarbībā gūtie neto ieņēmumi tiek reinvestēti tikai nesaimnieciskajā pamatdarbībā?		4.2. punkts [63]
7	V		5.2. Nesaimnieciskās pamatdarbības aktīvu izmantošana	ka nesaimnieciskās pamatdarbības aktīvus paredzēts izmantot tikai nesaimnieciskajā pamatdarbībā atbilstoši politikā noteiktajam dalījumam (C sadaļas 1.2. kritērijs)?		
8		B	Vai apraksts paredz līdzekļu (aktīvu), līdzekļu avotu (saistību), ieņēmumu un izdevumu precīzas uzskaites dimensijas?	Vai PO finanšu vadības un grāmatvedības politika nosaka, ka:		
9	F		1. Līdzekļu, līdzekļu avotu, ieņēmumu un izmaksu nodalīšana	tiek organizēta uzskaitē, lai varētu iegūt datus par katras finanšu plūsmas (projekta, aktivitātes, darbības veida) aktīviem (piemēram, pamatlīdzekļiem, debitoriem un naudu), pasīviem (pašu kapitālu, uzkrājumiem un kreditoru parādiem), ieņēmumiem un izdevumiem?	MK noteikumi Nr. 1486/2009	5.2. punkts [76]
10	F		2. Grāmatvedības uzskaites konts	katrai transakcijai/darījumam, pamatojoties uz grāmatvedības pirmdokumentu tiek piešķirts grāmatvedības uzskaites konts?	Valsts budžeta līdzekļu finansētām PO uzskaiti regulē MK noteikumi Nr. 1486/2009, kapitālsabiedrībām un privātā kapitāla komersantiem-Gada pārskata likums, Latvijas grāmatvedības standarti un MK noteikumi Nr. 537	5.2. punkts [80]
11	F		3. Ekonomiskās klasifikācijas kods 2	katrai transakcijai/darījumam, pamatojoties uz grāmatvedības pirmdokumentu tiek piešķirts ekonomiskās klasifikācijas kods?	MK noteikumi Nr. 1031/2005 un Nr. 1032/2005	5.2. punkts [80]
12	F		4. Darbības apzīmēšana	katrai transakcijai/darījumam tiek piešķirta finanšu plūsmas pazīme vai dimensija: 1) pamatdarbība-saimnieciskā darbība 2) pamatdarbība-nesaimnieciskā darbība vai 3) pārējā darbība-cita saimnieciskā darbība?		5.2. punkts [80]
13	F		5. Ieņēmumu nodalīšana	nākamo periodu ieņēmumu analītiskā uzskaitē tiek kārtota tā, lai tie būtu identificējami pret katru projektu (grantu) un projekta (granta) ietvaros iegādātiem konkrētajiem ilgtermiņa aktīviem?	MK noteikumi Nr. 537/2004	5.4. punkts [98]

Darba materiāls

Atsauces uz vadlīnijām PO finanšu uzskaites pilnveidei un izvirzītās prasības grāmatvedības politikai.

14	F		6. Projekts/aktivitāte	ka visam (aktīviem, ieņēmumiem, izmaksām u.c.) tiek piešķirta pazīme, kādas aktivitātes/projekta ietvaros līdzeklis paredzēts, izņemot netiešās izmaksas?		Vadlīnijās norādīts, ka jānorāda Projekts/Grants. 5.3.punkts (86)
15		C	Vai tiek veikta detalizēta ilgtermiņa aktīvu uzskaitē un pilno izmaksu aprēķinā ir iekļautas ilgtermiņa ieguldījumu amortizācijas izmaksas?	Vai PO finanšu vadības un grāmatvedības politika nosaka, ka:		
16	F		1.Ilgtermiņa aktīva uzskaites detalizēta kartiņa	tiek norādīts aktīva nosaukums, iegādes vērtība, datums, atrašanās vieta, atbildīgā persona, lietderīgās lietošanas laiks, aprēķinātā nolietojuma (amortizācijas vērtība), atlikusī vērtība, piederība darbības veidiem (saimnieciskā/nesaimnieciskā pamatdarbība vai cita saimnieciskā darbība), kā arī atzīme par apgrūtinājumu tiem aktīviem, kas kalpo kā ieguldījumi natūrā?	Valsts budžeta līdzekļu finansētām PO uzskaiti regulē MK noteikumi Nr. 1486/2009,kapitālsabiedrībām un privātā kapitāla komersantiem-pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu atzīšanas, ekonomiski lietderīgā kalpošanas laika un nolietojuma un amortizācijas metodes izvēli nosaka pati PO, balstoties uz ekonomiskiem apsvērumiem.	5.3.1. tabula
17	F		1.1. Ilgtermiņa aktīvs saimnieciskajai pamatdarbībai	gadījumā, ja ilgtermiņa aktīvs iegādāts saimnieciskajai pamatdarbībai, ir izanalizēts un izdarīts papildus ieraksts ilgtermiņa aktīva uzskaites kartiņā, ja tā finansēšanā ir izmantoti subsīdiju, dotāciju vai dāvinājumu līdzekļi (arī Eiropas Savienības fondu finansējums), norādot: i) šī finansējuma projekta identifikācijas datus, ii) finansējuma procentuālo apmēru (subsīdiju, dotāciju, dāvinājuma procentuālais apmērs no kopējiem līdzekļiem)?	EK Regula Nr. 1083/2006	5.3. punkts [86]
18	F		1.2. Ilgtermiņa aktīvs nesaimnieciskajai pamatdarbībai	gadījumā, ja ilgtermiņa aktīvs iegādāts nesaimnieciskajai pamatdarbībai, tiek izanalizēti tā finansēšanas avoti un, ja aktīva objekta finansēšanā ir izmantoti Eiropas Savienības fondu līdzekļi, norādot:i) šī finansējuma projekta identifikācijas datus,ii) finansējuma procentuālo apmēru,iii) piezīmi kartiņā, vai projekta ietvaros paredzēts/nav paredzēts gūt ieņēmumus?	EK Regula Nr. 1083/2006	5.3. punkts [86]

Darba materiāls

Atsauces uz vadlīnijām PO finanšu uzskaites pilnveidei un izvirzītās prasības grāmatvedības politikai.

19	F	1.3. Ilgtermiņa aktīvs citai saimnieciskajai darbībai	<p>gadījumā, ja ilgtermiņa aktīvs iegādāts citai saimnieciskajai darbībai, ir izanalizēts un izdarīts papildus ieraksts ilgtermiņa aktīva uzskaites kartiņā, ja tā finansēšanā ir izmantoti subsīdiju, dotāciju vai dāvinājumu līdzekļi (arī Eiropas Saienības fondu finansējums), norādot:</p> <p>i) šī finansējuma projekta identifikācijas datus (grantu),</p> <p>ii) finansējuma procentuālo apmēru no kopējiem līdzekļiem aktīva iegādei?</p>	EK Regula Nr. 1083/2006	5.3. punkts [86]
20	F	1.4. Kombinētais pamatlīdzeklis	<p>gadījumā, ja iegādāts kombinētais pamatlīdzeklis, kas paredzēts dažādām darbībām (saimnieciskajai un nesaimnieciskajai pamatdarbībai, citai saimnieciskajai darbībai), ir izanalizēts un izdarīts papildus ieraksts ilgtermiņa aktīva uzskaites kartiņā, ja tā finansēšanā ir izmantoti subsīdiju, dotāciju vai dāvinājumu līdzekļi (arī Eiropas Savienības fondu finansējums), norādot:</p> <p>i) šī finansējuma projekta identifikācijas datus,</p> <p>ii) finansējuma procentuālo apmēru no kopējiem līdzekļiem aktīva iegādei katras darbības īstenošanai?</p> <p>ii) cik daudz pamatlīdzekļi plānots izmantot katrai darbībai/konkrētiem projektiem, piemēram, norādot aktīva uzskaites kartiņā/rīkojumā vai citā dokumentā?</p>		<p>Var nebūt tehniski iespējams PL kartiņā norādīt visus identifikatorus. Tādēļ, par pietiekamu vajadzētu uzskatīt atzīmi - kombinētais. Pārējo informāciju varētu uzkrāt ārpus finanšu grāmatvedības datiem, piemēram, ieviešot šādu PL manuālu uzskaites žurnālu</p>

Darba materiāls

Atsauces uz vadlīnijām PO finanšu uzskaites pilnveidei un izvirzītās prasības grāmatvedības politikai.

21	F	2. Amortizācija un nolietojums	amortizācija un nolietojums tiek aprēķināts, izmantojot lineāro metodi (valsts budžeta finansētajās iestādēs) vai atbilstoši grāmatvedības politikai citās PO? nolietojums starp aktivitātēm ir sadalīts balstoties uz zemāko pamatlīdzekļa izmantošanas vienību atskaiti (mašīnstundas, urbumi utt.)?	MK noteikumi Nr. 440/2005	5.3. punkts [88] un [90]
22		2.1. Ilgtermiņa aktīvi ³	tiek veikta ilgtermiņa aktīvu izmantošanas uzskaitē sadalījumā pa projektiem/aktivitātēm?		6.2., Tabula 12
23	V	2.2. Viena projekta īstenošanai	gadījumā, ja izmantotais aktīvs tiek izmantots tikai viena projekta īstenošanai, nolietojums tiek attiecināts uz šo vienīgo projektu pilnā apmērā?		5.5.4. punkst [150]
24	V	2.3. Vairāku projektu īstenošanai	gadījumā, ja aktīvs (piemēram, ēka) tiek izmantots vairāku projektu īstenošanai (piemēram, universitātes dažādas fakultātes vai laboratorijas), vai šo kopīgi izmantotā aktīva nolietojuma izmaksas tiek nodalītas atbilstoši tam, cik tas kalpo katram projektam? Piemēram, pamatojoties uz: i) projektā iesaistītā personāla darba laika vai izmaksu attiecību pret kopējo fakultātes vai laboratorijas darba laiku vai personāla izmaksām noteiktā laika periodā, infrastruktūras nolietojumu var sadalīt atbilstoši izmantotajai platībai ii) projektā iesaistītā personāla darba laika vai izmaksu attiecību pret visu institūcijas darba laiku vai personāla izmaksām noteiktā laika periodā?		5.5.4. punkst [150]
25	V	2.4. Viena projekta īstenošanai dažādu darbību kategoriju ietvaros	gadījumā, ja aktīvs (piemēram, ēka) tiek izmantots viena projekta īstenošanai dažādu darbību (saimnieciska, nesaimnieciska pamatdarbība) ietvaros, vai šo kopīgi izmantotā aktīva nolietojuma izmaksas tiek nodalītas atbilstoši tam, cik tas kalpo saimnieciskajai, nesaimnieciskajai pamatdarbībai un citai saimnieciskajai darbībai, ievērojot iepriekšminēto dalījumu - platība (m ²) vai personāls (cilvēkstundas/cilvēku skaits)?		5.5.4. punkst [150]
26	D	Vai grāmatvedības politika paredz izmaksu centru veidošanu, atbilstoši finanšu devēja izvirzītajiem kritērijiem, tai skaitā ilgtermiņa ieguldījumu?	Vai PO finanšu vadības un grāmatvedības politika nosaka, ka:		

Darba materiāls

Atsauces uz vadlīnijām PO finanšu uzskaites pilnveidei un izvirzītās prasības grāmatvedības politikai.

27	F	1. Tiešo izmaksu uzskaitē	<p>tiešās izmaksas tiek identificētas un attiecinātas uz noteiktu izmaksu vienību katras īstenotās aktivitātes ietvaros?</p> <p>Piemēram: i) pētnieku, tehniskā un cita atbalsta personāla izmaksas; ii) instrumentu un iekārtu izmaksas; iii) materiālu izmaksas; iv) pirktie pakalpojumi, kas tieši attiecas uz projekta izpildi, tai skaitā, ekspertu un konsultāciju pakalpojumi, līgumpētījumu izmaksas, tehniskās zināšanas un patenti.</p>		5.5. punkts [108] un [110] a)
28	F	2. Netiešo izmaksu uzskaitē	<p>tiek veikta izmaksu, kas nav tieši attiecināmas uz aktivitāšu īstenošanu, identificēšana un nodalīšana ar atsevišķu pazīmi grāmatvedības uzskaites sistēmā?</p> <p>Piemēram: i) ēku un telpu nomas maksa, ii) personāla izmaksas, kuras nevar attiecināt tieši uz īstenoto aktivitāti, piemēram, administratīvās iii) elektrība un citi komunālie pakalpojumi, iv) iekārtu nolietojums proporcionāli to izmantošanai, v) īstenoto aktivitāšu uzraudzības izmaksas?</p>		5.5. punkts [109] un [110] b)
29	V	3. Netiešo izmaksu attiecināšana	tiek izmantoti vadības grāmatvedības rīki, kas nodrošina netiešo izmaksu sadalīšanu starp PO īstenotajām aktivitātēm/projektiem?		6.3. punkts [201]
30	E	Vai grāmatvedības politika apraksta projekta/aktivitātes pilno izmaksu veidošanās principus?			5.5.1. punkts [106]
31	F	Vai ir noteikta kārtība, kādā tiek veikta ieņēmumu uzskaitē valsts līdzfinansētiem projektiem?	Vai PO finanšu vadības un grāmatvedības politika nosaka, ka:		
32	F	1. Ilgtermiņa aktīvu finansēšana	saņemtais finansējums tiek uzskaitīts "Nākamo periodu ieņēmumu" sastāvā bilances pasīvā?	MK noteikumi Nr. 1486/2006 un MK noteikumi Nr. 537	5.4. punkts [94]

Darba materiāls

Atsauces uz vadlīnijām PO finanšu uzskaites pilnveidei un izvirzītās prasības grāmatvedības politikai.

33	F	2. Apgrozāmo līdzekļu finansēšana	saņemtais finansējums pārskata gadā tiek ietverts ieņēmumu un izdevumu pārskatā? saņemtie līdzekļi tiek ietverti postenī „Nākamā perioda ieņēmumi” īstermiņa kreditoru sastāvā, ja līdzekļi tiek izlietoti tikai nākamajā pārskata gadā noteiktu nākamā pārskata gada izdevumu segšanai?	MK noteikumi Nr. 1486/2006 un MK noteikumi Nr. 537	5.4. punkst [95]
34	F	3. Nākamo periodu ieņēmumu atzīšana	nākamo periodu ieņēmumi tiek iekļauti ieņēmumu un izdevumu pārskatā pēc uzkrāšanas principa tajā periodā, uz kuru tie attiecas: 1) atbilstoši ilgtermiņa ieguldījuma kārtējā gada nolietojuma un vērtības norakstījumu summām, ja saņemtais Fondu finansējums pilnībā sedz attiecīgā objekta vērtību? 2) atbilstoši ilgtermiņa ieguldījuma kārtējā gada nolietojuma un vērtības norakstījumu daļai, kas attiecas uz saņemto Fondu finansējumu, ja saņemtais finansējums sedz tikai daļu no attiecīgā objekta vērtības? 3) tekošajā pārskatā gadā, ja iepriekšējā pārskata gadā saņemtais finansējums izlietots šī pārskata gada izdevumu segšanai?	MK noteikumi Nr. 1486/2006 un MK noteikumi Nr. 537	5.4. punkts [96]
35		4. Ieņēmumu un izmaksu kontroles sistēma			5.6. punkts
36	V	4.1. Regulāra ieņēmumu gūšanas uzraudzība	PO ārpus finanšu grāmatvedības pastāv ieņēmumu gūšanas regulāra uzraudzības sistēma Fondu projektos gūtajiem ieņēmumiem tām darbībām, ko līdzfinansē ERAF vai Kohēzijas fonds?	EK Regula Nr.1083/ 2006	5.6. punkts [166]
37	V	4.2. Regulāra ar ieņēmumu gūšanu saistīto izmaksu analīze	tiek analizēts, vai ar saimnieciskās darbības ieņēmumu gūšanu saistīta projekta pašizmaksā nav ietverts tāds infrastruktūras pamatlīdzekļu nolietojums, kuru projektos (grantos) bija paredzēti nesaimnieciskās darbības ieņēmumi?1) Ja tādi pastāv, vai ir noteikts šo izmaksu īpatsvaram kopējām izmaksām proporcionāls ieņēmumu apjoms?2) Vai kārtība paredz, ka saskaitot šim infrastruktūras objektam atbilstošo uzkrāto ieņēmumu apjomu, tiek analizēts, vai pārsniegums ir būtisks (10%) un apraksta kārtību, kādā jāveic finanšu korekcijas?	EK Regula Nr.1083/ 2006	5.6. punkts [167]

Darba materiāls

Atsauces uz vadlīnijām PO finanšu uzskaites pilnveidei un izvirzītās prasības grāmatvedības politikai.

38	F		5. Finanšu korekciju uzskaitē	<p>1) kārtību, kādā tiek veikta finanšu korekciju uzskaitē gadījumā, ja nesaimnieciskās pamatdarbības sadaļā esošajā Fondu projektā tiek gūti neto ieņēmumi, kas nav tikuši iepriekš paredzēti?</p> <p>2) kārtību, kādā tiek veikta finanšu korekciju uzskaitē gadījumā, ja neto ieņēmumi tiek gūti projektā, kas finansē ilgtermiņa aktīvu izveidi un atbilstošie nākamo periodu ieņēmumi joprojām nav dzēsti?</p> <p>3) kārtību, kādā tiek veikta atmaksājamo līdzekļu uzskaitē gadījumā, ja ir beidzies aktīvu lietderīgais kalpošanas laiks vai projekts jau sākotnēji nav saistīts ar ilgtermiņa aktīvu finansēšanu?</p>	EK Regula Nr.1083/ 2006	5.6. punkts [169]
39		G	Vai ir aprakstīti pakalpojumu pašizmaksas noteikšanas principi?	Vai PO finanšu vadības un grāmatvedības politika nosaka:		
40	V		1. Pašizmaksas noteikšana	vienotus kritērijus īstenoto aktivitāšu/ projektu un sniegto pakalpojumu pašizmaksas noteikšanai?	LR Gada pārskatu likums/ MK noteikumi Nr. 1486/2006	5.5.1. punkts [111]
41	V		2.Personāla darba laika uzskaitē	personāla darba laika uzskaites tabeļu izveidošanu sadalījumā pa projektiem?	MK noteikumi Nr.1085	6.3. punkts [204]
42	V		3.Netiešās izmaksas	kārtību, kādā tiek sadalītas pārējās netiešās izmaksas pašizmaksas aprēķināšanai atsevišķiem projektiem/aktivitātēm?		6.3. punkts [201]
43		H	Vai PO ir izstrādāti piekļuves noteikšanas principi nesaimnieciskajai pamatdarbībai iegādātajiem ilgtermiņa aktīviem?5	Vai PO finanšu vadības un grāmatvedības politika nosaka vienādus piekļuves nosacījumus gadījumos, kad nesaimnieciskās pamatdarbības veicēji ļauj izmantot iegādātos ilgtermiņa aktīvus citiem nesaimnieciskās darbības veicējiem, ievērojot finansējuma devēja aizliegumu par ieņēmumu gūšanu?	MK noteikumi Nr.987	
44		I	Vai ir izstrādāta PO realizēto preču/ pakalpojumu tirgus cenas noteikšanas metodika precēm/pakalpojumiem, kuriem ir nodrošināts valsts līdzfinansējums?	Vai PO finanšu vadības un grāmatvedības politika nosaka, ka:		
45	V		1. Tirgus cenas noteikšana	kādiem pakalpojumiem/pakalpojumu grupām cena tiek noteikta, pamatojoties uz tirgus cenu?		

Darba materiāls

Atsauces uz vadlīnijām PO finanšu uzskaites pilnveidei un izvirzītās prasības grāmatvedības politikai.

46	V		2. Pašizmaksa + peļņa	tirgus cena tiek noteikta aktivitātes pašizmaksai pieskaitot PO peļņu? ir noteikti peļņas apmēra noteikšanas principi?	Kopienas Nostādnes par atbalstu P&A&I, punkts 3.2.1.(2006/C323/01)	4.3. punkts [68]
47	V		3. Izsole	tirgus cena tiek noteikta, nododot patentu/licenci publiskā izsolē un uzskatot, ka tirgus cena ir maksimālā cena, ko ir samaksājis tirgus dalībnieks?		4.3. punkts [68]
48	V		4. Pārrunas ar komersantiem	tirgus cena tiek noteikta, veicot pārrunas ar komersantiem, kuru rezultātā PO mēģina iegūt visaugstāko cenu? pārrunas tiek dokumentētas un tiek saglabāti pierādījumi par efektīvu pārrunu vešanu, piemēram:i. korespondence,ii. cenu piedāvājumi un noteikumi,iii. pretpriekšlikumi,iv. sapulču protokoli,v. lēmumu pieņemšanas dokumenti,vi. veikto apsvērumu dokumenti,vii. informācija par līdzīgiem piemēriem?		4.3. punkts [68]
49		J	Cits	Vai PO finanšu vadības un grāmatvedības politika nosaka, ka:		
50			1.Pamatdarbības projektu izmaksu kapitalizācija		LR Gada pārskatu likums/ MK noteikumi Nr. 1486/2006	5.7.punkts
51	F		1.1.Attīstības fāžu identificēšana	nemateriālo aktīvu izmaksu uzskaitē tiek veikta attīstības fāzēs, kurās ir iespējams veikt kapitalizāciju un kuras ir iespējams izšķirt: rūpniecisko pētījumu vai eksperimentālās izstrādes fāzes?		5.7. punkts [175]
52	F		1.2.Attīstības izmaksu kapitalizācijas priekšnosacījumi	PO spēj demonstrēt: 1) ka aktīvu ir iespējams tehniski pabeigt un to būs iespējams lietot institūcijā vai pārdot, 2) kā dotais aktīvs radīs nākotnes iespējamus ekonomiskos labumus(ka pastāv tirgus šāda projekta noietam, ekonomisko noderīgumu institūcijā) 3) tehnisko, finanšu un citu resursu pieejamību, lai varētu pabeigtu šo aktīvu, to pārdotu vai lietotu, 4) spēju ticami novērtēt aktīva izmaksu apmēru tā attīstības ciklā?	LR Gada pārskatu likums/ MK noteikumi Nr. 1486/2006	5.7. punkts [179]
53	F		1.3.Pašizmaksu uzskaites sistēma izmaksu attiecināšanai	no vadības grāmatvedības uzskaites bloka iespējams iegūt pašizmaksas datus projektam, kuram ticis pieņemts lēmums par izmaksu kapitalizāciju- par šo projektam atbilstošo summu attiecīgi samazinot izmaksas finanšu grāmatvedības uzskaitē un palielinot aktīva vērtību?		5.7. punkts [182]

Darba materiāls

Atsauces uz vadlīnijām PO finanšu uzskaites pilnveidei un izvirzītās prasības grāmatvedības politikai.

54	V		2. Grāmatvedības politikas pilnveidošana	tiek definēta noteikta kārtība, kādā grāmatvedības politika tiek papildināta ar jaunām aktivitātēm vai finanšu devēja nosacījumiem, piemēram, norādot atsauci uz dokumentiem, kur tas tiek atrunāts?		
55	V		3. Kontroles mehānisms	tiek veikta pārbaude, vai darbību izmaksu kopsumma sakrīt ar PO izmaksu kopsummu?		

1. Šāda klasifikācija nepieciešama izmaksu kapitalizācijas veikšanai (skatīt J sadaļu 1.1. punktu).

2. Ieņēmumu un izdevumu klasifikācija atbilstoši ekonomiskajām kategorijām saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.1031 un 1032 neattiecas uz PO, kuras ir kapitālsabiedrības vai cita privātā kapitāla komersanta statusā.

3. Attiecas arī uz G sadaļu (pašizmaksas aprēķināšana).

4. Par netiešajām (pieskaitāmajām) var uzskatīt visas sadalāmās izmaksas (izmaksas, kas sadalāmas vairāku projektu/aktivitāšu īstenošanai).

5. Attiecas tikai uz darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma 2.1.1.3.1.apakšaktivitātes "Zinātnes infrastruktūras attīstība" ietvaros darbojošām PO.